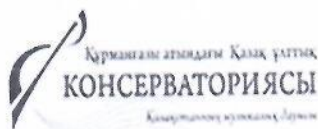

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат министрлігі

"Құрманғазы атындағы Қазақ
ұлттық консерваториясы" РММ

РГУ «Казахская национальная
консерватория имени Курмангазы»

Министерство культуры и
информации Республики Казахстан

05 желтоқсан 2024 ж.

күні

Алматы қ.

№ П-16-15

г. Алматы

Бекітемін
Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат министрлігі
«Құрманғазы атындағы Қазақ
ұлттық консерваториясы» РММ
Оқу және оқу-әдістемелік жұмыстар
жөніндегі проректор

05 - Г. Әбдірахман
«05» желтоқсан 2024 ж.

«Домбырамен дәстүрлі ән салу өнері»
мұғалімдердің біліктілігін арттыру курсының
БАҒДАРЛАМАСЫ

Құрастырушылар:			
«Халық әні» кафедрасы		Доктор PhD, доцент А.Ұ.Күзеубай	05.12.2024 ж.
Келісілді:			
Кафедра меңгерушісі		Аға оқытушы В.Қ. Қаржаубаева	05.12.2024 ж.
БЖЖҚББ		А.Н. Баймуканова	05.12.2024 ж.
Қызметі	Қолы	ТАӘ	Күні

«Домбырамен дәстүрлі ән салу өнері»

1. Жалпы ережелер

«Домбырамен дәстүрлі ән салу өнері» мұғалімдердің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) қосымша музыкалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын даярлау үшін «Дәстүрлі ән салу» мамандығы бойынша техникалық білім (музыкалық мектептер мен колледждер, мамандандырылған музыка мектептері) (бұдан әрі – Тыңдаушылар) мұғалімдердің құзыреттілік деңгейін арттыруға бағытталған.

Бағдарлама негізгі ережелер мен талаптарды ескере отырып жасалған:

- 1995 жылғы 30 тамызда республикалық референдумда қабылданған Қазақстан Республикасының Конституциясы;
- ҚР 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Заңы;
- 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚРЗ «Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;
- Қазақстан Республикасының 2023 жылғы 20 сәуірдегі №224-VII ҚРЗ әлеуметтік кодексі;
- Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚРЗ «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңы;
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 - 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы;
- Қазақстан Республикасы Президентінің 2018 жылғы 15 ақпандағы № 636 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі ұлттық даму жоспары;
- Қазақстан Республикасының Еңбек Кодексі 23.11.2015 ж. № 414-V ҚРЗ (30.12.2021 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен)
- 05.08.2021 ж. Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясының Жарғысы;
- Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу ережелері, ҚР БҒМ 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығы;
- Педагогтардың біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидалары. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығы.

Қазақ дәстүрлі ән мәдениеті ғасырдан ғасырға жалғасып келе жатқан қазақ этносының төл өнері. Ақан сері, Біржан сал сияқты қазақтың сал-серілерінен мұра

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	2-БЕТ

болып келе жатқан дәстүрлі ән өнерінің болашақ ұрпақтың өмірлік құндылықтары ретінде жалғастыру біздің еліміздегі білім берудің міндеті болды.

Ұсынылып отырған авторлық курстың **өзектілігі** ән дәстүрлі өнерінің осы уақытқа дейінгі мұрасын сақтай отырып, қоғамдағы құндылықтар жүйесі мен құндылық көзқарастарды қайта бағалау қажеттілігін өтеу үшін өскелең ұрпақты да еліміздің мәдени өміріне тарту, жастардың адамгершілік талаптарға құзіреттілігін арттыру. Халық әні домбырамен сүйемелдеу бойынша тыңдаушылардың біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы жалпы білім беру жүйесінде мұғалімдердің кәсіби құзіреттілігін арттыруға бағытталған. Осы курстардың негізгі ережелері мыналар болып табылады:

- кәсіби біліктілігін жетілдіру арқылы олардың білім беру сапасын жақсарту және оқушылардың нәтижелерін көтеру;
- халық әндерінің теориялық және практикалық деңгейлерін қатар оқыту;
- мұғалімдер заманауи педагогикалық әдістемелермен, оқыту технологияларымен және жаңа білім беру стандарттарымен танысу.

Курс ұзақтығы бағдарламаның күрделілігіне және мазмұнына байланысты өзгеріп отырады, әдетте бірнеше аптадан бірнеше айға дейін жалғасады.

Біліктілікті арттыру курстары әртүрлі форматта өткізілуі мүмкін – күндізгі, қашықтықтан, немесе аралас форматта.

Курстың соңында тыңдаушылардың алған білімдері мен дағдылары бағаланады. Бағалау нәтижесі бойынша сертификат беріледі.

Тыңдаушылар курс барысында белсенді қатысып, ұсынылған тапсырмаларды орындауға міндетті. Сондай-ақ, олар оқу процесінде өз бетінше жұмыс жасауға, сұрақтар қоюға және кеңес алуға құқылы.

Бұл ережелер мұғалімдердің кәсіби дамуын қамтамасыз ету және олардың заманауи талаптарға сәйкес білім беру саласында жұмыс істеуіне мүмкіндік беру мақсатында әзірленеді.

Бағдарламаның ерекшелігі – модульдік ұстаным болып табылады. Әр модуль бойынша тыңдаушыларға нақты нәтижені оқу нәтижелерінің кестесі, практикалық мысалдар, әдістемелік баяндамалар, ашық сабақтар, авторлық музыкалық шығармаларының жарияланымдар арқылы ұсынумен қорытындыланады. Бағдарлама аясында нақты білім беру өнімдерін құру, оқу барысы мен нәтижелерін көрнекі түрде көрсетуді қамтамасыз етеді, бұл әріптестер арасында тәжірибе алмасуға және жақсы түсіністікке ықпал етеді.

Жұмыстың негізгі бағыты – 80 сағат көлемінде қосымша музыкалық және кәсіптік техникалық білім беру ұйымдары педагогтарының біліктілігін арттыру.

Біліктілікті арттыру курсының бағдарламасы бойынша сабақ өткізу және оқытуды:

- Құрманғазы атындағы ҚҰК, «Халық әні» кафедрасының профессорлық-педагогикалық ұжымы;

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	3-БЕТ

– бағдарламаны әзірлеушілер (авторлар) өткізеді.

Кафедраның тәжірибелі оқытушылары бөлісетін білім курс тыңдаушыларының кәсіби педагогикалық және концерттік-орындаушылық даярлығының деңгейі мен сапасын арттыруға көмектеседі.

2. ГЛОССАРИЙ

Бағдарламада 1-кестеде келтірілген негізгі ұғымдар мен терминдерді пайдаланады.

Кесте 1

Бағдарламада қолданылатын ұғымдар мен тақырыптар	Ұғымның анықтамасы, шарттар
Домбырамен сүйемелдеу	Халық әнін айту кезінде ән айтумен қатар домбыра шерту.
Дәстүрлі ән	Ғасырлар бойы ұрпақтан-ұрпаққа беріліп келе жатқан ұлттық мәдениеттің ажырамас бөлігі. Ол халықтың рухани және мәдени мұрасын сақтап, дамытуға бағытталған халық мұрасы.
Дауыс қою	Дауыс дағдыларды дамытуға кешенді көзқарасты қамтамасыз етеді, бұл сәтті орындау үшін негіз болып табылады. Нәтижесінде білім алушы дұрыс тыныс алу техникасын меңгереді, дауыс диапазонын дамытады.
Артикуляция	Әнді орындау кезінде интонация мен тембрді, сондай-ақ әнді айту арқылы артикуляция мен дикциясын басқару. Әндегі сөздің таза шығуы.
Орындаушы	Музыканттардың, әншілердің, орындаушылардың қызметі.
Дауыс диапазоны	Әнші дауысын ән айту кезінде музыкалық түрде ашатын, дыбыс қатарының, әуеннің (мелодияның), т.б. дыбыстың көлемі. Диапазон дауыстың ең төменгі және ең жоғарғы дыбыстарының арасындағы интервалдармен анықталады.
Инновация	дәстүрлі өнерге жаңашыл әдістер мен технологияларды енгізу
Курстан кейінгі сүйемелдеу	Мұғалімнің курстан кейінгі қызметін үздіксіз бақылау және әдістемелік және консультативтік көмек көрсету

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	4-БЕТ

	арқылы оның кәсіби құзыреттілігін дамытуды қамтамасыз ететін шаралар жүйесі.
Мұғалімдердің біліктілігін арттыру	Оқыту мен оқу сапасын арттыру үшін жаңаны алуға, сондай-ақ бұрын алынған кәсіптік білімдерді, дағдылар мен құзыреттерді қолдауға, кеңейтуге, тереңдетуге және жетілдіруге мүмкіндік беретін кәсіптік оқыту нысаны.
Музыкалық педагогика	Студенттерге музыкалық білімнің бүкіл кешенін берумен, музыкалық білім мен тәрбиенің ең тиімді жолдарын, әдістерін, ұйымдастыру формалары мен әдістерін зерттеумен және дамытумен айналысатын педагогика ғылымының (педагогикалық пән) саласы музыка өнерінің әртүрлі салаларында шығармашылық дағдыларды, тәжірибе мен практикалық дағдыларды қалыптастыру және дамыту.
Педагогикалық принциптер	Педагогикалық үлгіге негізделген және педагогикалық мәселелерді шешу стратегиясын сипаттайтын нормативтік ереже.
Тыңдаушы	біліктілікті арттыру курстарынан өтетін тұлға
Курстан кейінгі сүйемелдеу	Педагогтың курстан кейінгі қызметіне үздіксіз мониторинг жүргізу және әдістемелік, кеңестік көмек көрсету арқылы оның кәсіби құзыреттілігін дамытуды қамтамасыз ететін іс-шаралар жүйесі

3. Бағдарламаның тақырыбы «Домбырамен дәстүрлі ән салу өнері»

Біліктілікті арттыру курсының тақырыбы өзекті болып табылады және дәстүрлі ән мен оны орындаушылық өнерінің теориясы мен практикасының мәселелерін кең ауқымды түрде қамтиды. Сабақтың тақырыбын таңдау дәстүрлі ән орындаушылары мен педагогтарының қазіргі заман талабына сәйкес сапасы мен мазмұнын оқытуды қамтиды.

Сабақтарда аудиожазбаларды тыңдау, бейне және фотоматериалдарды қарау, сондай - ақ тыңдаушылардың таңдауы бойынша ноталық және дыбыстық материалдарды практикалық игеру қарастырылған.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	5-БЕТ

Бағдарламаның негізгі мазмұныкелесі модульдермен көрсетілген (2 кесте)

Бағдарламаның компоненттері, модульдері	Компоненттерді сипаттау. Бағдарлама модульдерінің тақырыптары
Диагностикалық тестілеу	Оқытылатын тақырыптар бойынша құзыреттіліктердің бастапқы деңгейін бағалау
1 модуль . Дәстүрлі әннің теориялық негіздері	1.1 Дәстүрлі әндердің шығу тарихы мен таралу аймақтары.
	1.2 Дауыс мүмкіншілігіне қарай репертуар таңдау.
	1.3 Халық әні, халық композиторлары мен Қазақстан композиторларының дәстүрлі әндерін домбыраға лайықтап орындау ерекшеліктері
2 модуль. Орындаушылық шеберліктің негіздері	2.1 Домбыраны дұрыс ұстау және домбырадағы қолдың дұрыс қойылу техникасы. Дауыстағы дыбыстың сапасын жақсарту, дауыс қоюмен жұмыс, ән айту кезіндегі демді дұрыс пайдалану.
	2.2. Бастапқыда жеңіл орындалатын халық әндерін орындау: дыбыстардың тазалығын және дикция, артикуляцияны қадағалау.
	2.3 Түрлі техникалық әдістерді қолдану (жоғарғы және төменгі дыбыстар).
3 модуль. Қазақ халық әндері мен халық композиторларының репертуары	3.1 Қазақтың халық әндері мен халық композиторларының әндерін домбыраға лайықтау.
	3.2 Домбыраға арналған дәстүрлі әндер, терме-толғаулары орындау.
	3.3 Әр мектептің өзіне тән домбыра қағыстары мен ән айту мәнерін меңгеру.
4 модуль. Орындаушылық шеберлікті жетілдіру	4.1 Күрделі шығармаларды орындау техникасы: артикуляция, дикция, деммен жұмыс жасау.
	4.2 Халық композиторлары мен халық әндерінен концерттік бағдарламалар дайындау.
	4.3 Заманауи бағытқа қарай дәстүрлі халық әндерін ансамбльмен орындау.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	6-БЕТ

	4.4 Орындаушылық шеберлікті бағалау критерийлері.
5 модуль. Педагогикалық әдістемелер және оқыту практикасы	5.1 Дәстүрлі әнді оқыту әдістемесі: сабақ жоспарын құру, оқыту әдістерін таңдау.
	5.2 Оқушылардың деңгейін бағалау және жеке оқу жоспарларын жасау.
	5.3 Педагогикалық шеберлік: жеке және топтық сабақтар өткізу әдістері.
	5.4 Дәстүрлі әндерді үйрету процесіндегі проблемалар және оларды шешу жолдары.
Қорытынды тестілеу	Бағдарлама мазмұнын меңгерудің қорытынды деңгейін бағалау.

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Мақсаты:

Курсқа қатысушылардың теориялық білімдерін толықтырып, кәсіби орындаушылық дағдыларын жетілдіру, әрі жан-жақты ізденіске баулу, кәсіби құзыреттілікті жетілдіру.

Міндеттері:

- 1) дәстүрлі ән өнерімен таныстыру жолдарын көрсету;
- 2) дәстүрлі әнді орындауға үйретудің алғашқы шарттарының әдіс-тәсілдерін меңгерту;
- 3) домбырамен сүйемелдеуде орын алатын негізгі тәсілдерді игерту;
- 4) түрлі өңірлік мектептердің халық әндерін дәстүрлі орындау негіздерімен, аңыз-әндердің пайда болу тарихымен, халық өнерін осы күнге жеткізген, әртүрлі жылдардағы халық әндерін орындаушылардың өз нұсқалары және ерекшеліктерімен таныстыру;
- 5) балалардың шығармашылық қабілеттерін, түйсіктерін, эстетикалық талғамдарын, музыкалық есту қабілеттерін, суырып-салу білігін, музыкалық дәстүрлерде бағдарлана алуын дамыту жолын айқындап беру, білім алушының даралығын бекітуге ықпал ету.

Күтілетін нәтижелері:

Оқытуды аяқтаған соң педагог:

- дәстүрлі әншілікке оқытудың әдіс-тәсілін меңгереді;
- әрбір ізденушінің табиғи қабілетін ашылады;

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	7-БЕТ

- жеке оқыту жоспарын игереді;
- халық әнін аспаппен сүйемелдеудің барлық мүмкіндіктерін көрсете алады;
- халық әні бойынша оқытылған материалды орындаушылық, стилистикалық тұрғыдан талдай алады;
- Ән мәтіндеріндегі архаизмдер мен көнерген сөз тіркестерін дұрыс айтуды жүзеге асырады;
- Орындалатын ән тарихын тыңдаушыға дұрыс жеткізе алады.

Оқыту нәтижелерінің мұғалімдердің жұмыс тәжірибесіне әсері:

– қазақтың ән өнері мен оның тарихын жаңа білім беру әдістемелерімен үйлестіріп, сабақ беру барысында заманауи технологияларды қолдануды үйренеді. Бұл дәстүрлі өнерді жаңғыртып, оны жастарға заманауи тілде жеткізудің тиімді жолдарын қалыптастырады.

– оқушыларды ән арқылы музыкалық импровизацияға үйрету мұғалімдердің педагогикалық әдістеріне креативтілік элементтерін қосады. Бұл оларға оқушылардың шығармашылық ойлау қабілеттерін дамытуға көмектеседі. Мұғалімдер оқыту барысында әр түрлі тартыс түрлерін қолдана отырып, студенттердің өз ойларын музыкалық түрде жеткізуіне мүмкіндік береді.

– мультимедиялық және электронды құралдарды қолдану арқылы ән өнерін жаңа форматта үйретеді. Бұл тәжірибе оқытуда жаңашылдықты енгізуге мүмкіндік береді, соның ішінде электронды әнді қолдану арқылы сабақты қызықты әрі қолжетімді етеді.

– дәстүрлі әнді ғылыми тұрғыдан зерттеу тәсілдерін игеру арқылы мұғалімдер ән өнері бойынша ғылыми және әдістемелік зерттеулер жүргізуге қабілетті болады. Бұл олардың педагогикалық тәжірибесін тереңдетіп, ұлттық өнерді жаңа көзқараспен талдауға мүмкіндік береді.

– дәстүрлі әнді әлемдік деңгейде таныту мен мәдениетаралық байланыстарды зерттеу мұғалімдердің халықаралық жобаларға қатысу және өз елінің мәдениетін жаһандық кеңістікте насихаттау құзыреттіліктерін дамытады. Олар басқа елдердегі музыкалық сайыстарды зерттеп, қазақтың ән өнерін кеңірек таныта алады.

– дәстүрлі ән өнері арқылы оқушылармен тереңірек мәдени және эмоционалдық байланыс орнатуға көмектеседі. Музыкалық тартыс, шығармашылық сайыс әдістері арқылы мұғалімдер студенттердің өзін-өзі көрсетуіне жағдай жасап, олардың музыкалық және тұлғалық дамуына қолдау көрсетеді.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

«Домбырамен дәстүрлі ән салу өнері» біліктілігін жоғарылату курсы кәсіби қызмет түрі бойынша біліктілік шеңберінде тыңдаушылардың білімі мен іскерлігі негізінде дәстүрлі ән айтудың қалыптасу кезеңдері мен тарихы, қазіргі насихаты,

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	8-БЕТ

музыкалық шығармалардың ең жарқын үлгілерін зерделеуді, жалпы эстетикалық, сондай-ақ кәсіптік ұғымдар мен түсініктердің тұтас жүйесін ұсынуды көздейді.

Осы курсты оқыту барысында дәстүрлі әншілердің әр аймақтың орындаушылық ерекшеліктерін жетілдіріледі, оқытылатын шығармалардың мазмұны, формасы мен стилін түсіну мәселелері өзектендіріледі, әншілік өнердің кәсіби білімі мен дағдыларын тереңдетуге ықпал етеді және тыңдаушылардың кәсіби дамуының қажетті құрамдас бөлігі болып табылады.

Модуль 1. Дәстүрлі әннің теориялық негіздері.

Бұл модуль домбырамен ән салудың алғы шарттарымен таныстырудан басталады, оны әрі қарай дамыту жолдарын көрсетеді. Дауыс мүмкіншілігіне қарай репертуар таңдайды. Халық әні, халық композиторлары мен Қазақстан композиторларының дәстүрлі әндерін домбыраға лайықтап орындау ерекшеліктері қарастырылады.

Модуль 2. Орындаушылық шеберліктің негіздері.

Домбыраны дұрыс ұстау және домбырадағы қолдың дұрыс қойылу техникасы. Дауыстағы дыбыстың сапасын жақсарту, дауыс қоюмен жұмыс, ән айту кезіндегі демді дұрыс пайдалану. Бастапқыда жеңіл орындалатын халық әндерін орындау: дыбыстардың тазалығын және дикция, артикуляцияны қадағалау. Түрлі техникалық әдістерді қолдану (жоғарғы және төменгі дыбыстармен жұмыс жасау).

Модуль 3. Қазақ халық әндері мен халық композиторларының репертуары.

Қазақтың халық әндері мен халық композиторларының әндерін домбыраға лайықтау. Домбыраға арналған дәстүрлі әндер, терме-толғаулары орындау. Әр мектептің өзіне тән домбыра қағыстары мен ән айту мәнерін меңгеру.

Модуль 4. Орындаушылық шеберлікті жетілдіру.

Күрделі шығармаларды орындау техникасы: артикуляция, дикция, деммен жұмыс жасау. Халық композиторлары мен халық әндерінен концерттік бағдарламалар дайындау. Заманауи бағытқа қарай дәстүрлі халық әндерін ансамбльмен орындау. Орындаушылық шеберлікті бағалау критерийлері.

Модуль 5. Педагогикалық әдістемелер және оқыту практикасы.

Дәстүрлі әнді оқыту әдістемесі: сабақ жоспарын құру, оқыту әдістерін таңдау. Оқушылардың деңгейін бағалау және жеке оқу жоспарларын жасау. Педагогикалық шеберлік: жеке және топтық сабақтар өткізу әдістері. Дәстүрлі әндерді үйрету процесіндегі проблемалар және оларды шешу жолдары.

Осылайша, бағдарламаның оқу-тақырыптық жоспары жоғары және орта кәсіптік білім беру базасында білім беру ұйымының бейіні бойынша барлық деңгейдегі оқытушылардың біліктілігін арттырудың мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес олардың жан-жақты кәсіби дамуын және білім алушылардың білім беру нәтижелерін жақсартуды қамтамасыз ету үшін мұқият құрылымдалған.

Білім беру процесі бағдарламаның жоспарына сәйкес 3 және 4-кестелерде ұйымдастырылады.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	9-БЕТ

Бағдарлама жоспары (80 сағат - офлайн оқыту)

№	Сабақ тақырыбы	Күндізгі оқыту, 80 сағат				Барлығы
		Теориялық сабақ	Практикалық сабақ	Жұмысты қорғау	Тестілеу	
	Диагностикалық тестілеу				1	1
	1 модуль. Дәстүрлі әннің теориялық негіздері	5				5
1.1	Дәстүрлі әндердің шығу тарихы мен таралу аймақтары.	1				1
1.2	Дауыс мүмкіншілігіне қарай репертуар таңдау.	2				2
1.3	Халық әні, халық композиторлары мен Қазақстан композиторларының дәстүрлі әндерін домбыраға лайықтап орындау ерекшеліктері	2				2
	2 модуль. Орындаушылық шеберліктің негіздері	6	9			15
2.1	Домбыраны дұрыс ұстау және домбырадағы қолдың дұрыс қойылу техникасы. Дауыстағы дыбыстың сапасын жақсарту, дауыс қоюмен жұмыс, ән айту кезіндегі демді дұрыс пайдалану.	2	3			5
2.2	Бастапқыда жеңіл орындалатын халық әндерін орындау: дыбыстардың тазалығын және дикция, артикуляцияны қадағалау.	2	3			5

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	10-БЕТ

2.3	Түрлі техникалық әдістерді қолдану (жоғарғы және төменгі дыбыстар).	2	3			5
3 модуль. Қазақ халық әндері мен халық композиторларының репертуары		8	18			26
3.1	Қазақтың халық әндері мен халық композиторларының әндерін домбыраға лайықтау.	3	6			9
3.2	Домбыраға арналған дәстүрлі әндер, терме-толғаулары орындау.	3	6			8
3.3	Әр мектептің өзіне тән домбыра қағыстары мен ән айту мәнерін меңгеру.	2	6			9
4 модуль. Орындаушылық шеберлікті жетілдіру		3	20			23
4.1	Күрделі шығармаларды орындау техникасы: артикуляция, дикция, деммен жұмыс жасау.		5			5
4.2	Халық композиторлары мен халық әндерінен концерттік бағдарламалар дайындау.	1	5			6
4.3	Заманауи бағытқа қарай дәстүрлі халық әндерін ансамбльмен орындау.	1	5			6
4.4	Орындаушылық шеберлікті бағалау критерийлері.	1	5			6
5 модуль. Педагогикалық әдістемелер және оқыту практикасы.		6	1	2		9
5.1	Дәстүрлі әнді оқыту әдістемесі: сабақ жоспарын құру, оқыту әдістерін таңдау.	2		2		
5.2	Оқушылардың деңгейін бағалау және жеке оқу жоспарларын жасау.	2	1			
5.3	Педагогикалық шеберлік: жеке және топтық сабақтар өткізу әдістері.	1				
5.4	Дәстүрлі әндерді үйрету процесіндегі проблемалар және оларды шешу жолдары.	1				
Қорытынды тестілеу					1	1
Барлығы		28	48	2	2	80

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	11-БЕТ

Бағдарлама жоспары (80 сағат - онлайн оқыту)

4 кесте

№	Сабақ тақырыбы	Күндізгі оқыту, 80 сағат				Барлығы
		Теориялық сабақ	Практикалық сабақ	Жұмысты қорғау	Тестілеу	
	Диагностикалық тестілеу				1	1
	1 модуль. Дәстүрлі әннің теориялық негіздері		5			5
1.1	Дәстүрлі әндердің шығу тарихы мен таралу аймақтары.		1			1
1.2	Дауыс мүмкіншілігіне қарай репертуар таңдау.		2			2
1.3	Халық әні, халық композиторлары мен Қазақстан композиторларының дәстүрлі әндерін домбыраға лайықтап орындау ерекшеліктері		2			2
	2 модуль. Орындаушылық шеберліктің негіздері	9	6			15
2.1	Домбыраны дұрыс ұстау және домбырадағы қолдың дұрыс қойылу техникасы. Дауыстағы дыбыстың сапасын жақсарту, дауыс қоюмен жұмыс, ән айту кезіндегі демді дұрыс пайдалану.	3	2			5
2.2	Бастапқыда жеңіл орындалатын халық әндерін орындау: дыбыстардың тазалығын және дикция, артикуляцияны қадағалау.	3	2			5
БА БАҒДАРЛАМАСЫ			ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС			
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ			12-БЕТ			

2.3	Түрлі техникалық әдістерді қолдану (жоғарғы және төменгі дыбыстар).	3	2			5
3 модуль. Қазақ халық әндері мен халық композиторларының репертуары		18	8			26
3.1	Қазақтың халық әндері мен халық композиторларының әндерін домбыраға лайықтау.	6	2			8
3.2	Домбыраға арналған дәстүрлі әндер, терме-толғаулары орындау.	6	3			9
3.3	Әр мектептің өзіне тән домбыра қағыстары мен ән айту мәнерін меңгеру.	6	3			9
4 модуль. Орындаушылық шеберлікті жетілдіру		20	3			23
4.1	Күрделі шығармаларды орындау техникасы: артикуляция, дикция, деммен жұмыс жасау.	5				5
4.2	Халық композиторлары мен халық әндерінен концерттік бағдарламалар дайындау.	5	1			6
4.3	Заманауи бағытқа қарай дәстүрлі халық әндерін ансамбльмен орындау.	5	1			6
4.4	Орындаушылық шеберлікті бағалау критерийлері.	5	1			6
5 модуль. Педагогикалық әдістемелер және оқыту практикасы.		1	6	2		9
5.1	Дәстүрлі әнді оқыту әдістемесі: сабақ жоспарын құру, оқыту әдістерін таңдау.		2	2		
5.2	Оқушылардың деңгейін бағалау және жеке оқу жоспарларын жасау.	1	2			
5.3	Педагогикалық шеберлік: жеке және топтық сабақтар өткізу әдістері.		1			
5.4	Дәстүрлі әндерді үйрету процесіндегі проблемалар және оларды шешу жолдары.		1			
Қорытынды тестілеу					1	1
Барлығы		48	28	2	2	80

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	13-БЕТ

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Құрманғазы атындағы ҚҰК-да біліктілікті арттыру тыңдаушылары үшін оқу процесін ұйымдастыру оқытудың дәстүрлі нысандары мен заманауи жұмыс әдістерін біріктіретін жүйелі тәсілді көздейді. Консерваторияда музыканттардың білім беру, шығармашылық және зерттеу қызметі үшін үлкен мүмкіндіктер бар, бұл тыңдаушыларға өздерінің кәсіби дағдыларын кеңейтуге және тереңдетуге, халық әнін орындау шеберлік саласындағы құзыреттілікті арттыруға мүмкіндік береді.

Оқу процесінің негізгі құрамдас бөліктерінің бірі дәрістер мен семинарлар болып табылады. Дәрістерді консерваторияның жетекші оқытушылары, сондай-ақ шақырылған сарапшылар жүргізеді.

Оқу процесін ұйымдастыруда тыңдаушылар тәжірибелі орындаушылар мен консерватория педагогтарының жұмысын бақылай алатын, ал белгілі бір жағдайларда концерттік бағдарламаға, шеберлік сыныбына орындаушы ретінде қатыса алатын практикалық сабақтарға маңызды назар аударылады.

Тыңдаушылардың өзіндік жұмысына көмек консерваторияның медиатекасымен қамтамасыз етіледі, онда көрнекті орындаулардың аудио және бейнежазбалары, мұрағаттық материалдар мен оқу бейнероликтері шоғырланған. Курс тыңдаушылары музыкалық шығармалардың әртүрлі интерпретацияларына қол жеткізе алады, есту мен ырғақты қалыптастыру үшін музыкалық редакторлар немесе тренажерлар сияқты заманауи оқу бағдарламалары мен қосымшаларын қолдана отырып, орындаушылық техниканы үйрене алады.

Консерватория кітапханасы білім беру процесіне енгізілген және тыңдаушыларға ноталық әдебиеттерге, ЖОО оқытушыларының оқу-әдістемелік және ғылыми жұмыстарының базасына қол жеткізуге мүмкіндік береді. Әр түрлі дәуірлердегі музыкалық шығармалардың сирек басылымдарымен танысуға мүмкіндік беріледі.

Процесті ұйымдастырудың бірегей әдісі – тыңдаушының консерватория оқытушысымен жеке консультациялары кезінде жүзеге асырылатын тәжірибе алмасу, онда тыңдаушылар концерттік бағдарламаларды оқыту және дайындау бойынша құнды кеңестер ала алады. Топтық пікірталастар консерватория кафедраларының отырыстарында, сондай-ақ дөңгелек үстелдер барысында оқыту бейіні бойынша оқу-әдістемелік және ғылыми жұмыстарды талқылауға қатысу арқылы іске асырылады.

Консерватория тыңдаушыларға ЖОО-ның белсенді музыкалық өміріне, шақырылған музыканттардың қатысуымен өтетін концерттерді қоса алғанда, күн сайын үш концерт залдарында өткізілетін сыныптық және есептік концерттерге қатысуды қамтамасыз етеді.

Біліктілікті арттыру курсы аясында оқыту жоғары санаттағы музыкалық аспаптармен (Steinway & Sons, Fazioli, Yamaha, Bluthner және т.б.) жабдықталған оқу аудиторияларында өтеді. Тыңдаушылардың қарамағында курсты өту кезінде

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	14-БЕТ

аспапты жалға алуға болатын музыкалық аспаптар қоймасы бар.

Сонымен қатар, консерватория ғылыми-педагогикалық конференциялар мен көрмелер ұйымдастырады. Тыңдаушылар консерваторияның кез келген оқытушысымен халық әнін орындау бойынша мамандықтың өзекті мәселелері бойынша кеңес алуға, өз таңдауы бойынша профессор-оқытушылар құрамының сабақтарына қатысуға мүмкіндігі бар.

Осылайша, Құрманғазы атындағы ҚҰК-да оқу үдерісін ұйымдастыру тыңдаушылардың кәсіби өсуі үшін қажетті жағдайларды қамтамасыз етеді, оларға педагогикалық шеберлік пен орындаушылықтың өсуіне мүмкіндік береді.

Біліктілікті арттыру курстары келесі режимде ұйымдастырылады:

- 1) Бағдарлама жоспарына сәйкес ұзақтығы 80 академиялық сағат күндізгі оқу;
- 2) бағдарлама жоспарына сәйкес ұзақтығы 80 академиялық сағат онлайн оқыту.

Офлайн оқыту режиміндегі білім беру процесі оқыту мен бағалаудың келесі түрлерін қамтиды:

- теориялық;
- практикалық;
- тестілеу.

Онлайн оқыту режиміндегі білім беру процесі оқыту мен бағалаудың келесі нысандары мен әдістерін қамтиды:

- теориялық;
- практикалық;
- тестілеу.

Офлайн оқыту режиміндегі білім беру процесі оқытудың әртүрлі нысандарына, соның ішінде аудиториялық сабақтарға қатысуға, шеберлік сыныптарына, ғылыми конференцияларға қатысуға (біліктілікті арттырудан өту кезеңінде өткізілген жағдайда), ашық сабақтарға, концерттерге, вебинарларға, интерактивті дәрістерге, топтық пікірталастарға, практикалық тапсырмаларға, рөлдік ойындарға және кейстерді талдауға негізделеді. Оқу процесінде маңызды орынды тыңдаушылардың сыни ойлауы мен проблемаларды шешу дағдыларын дамытуға көмектесетін проблемалық оқыту және зерттеу әдістері алады. Сонымен қатар, интерактивті өзара әрекеттесу үшін мультимедиялық презентациялар мен цифрлық платформаларды қоса алғанда, заманауи білім беру технологияларын қолдану көзделеді.

Онлайн оқыту режимінде оқытудың айрықша ерекшелігі – оқу процесін өзара әрекеттесу және қолдау үшін цифрлық платформалар мен құралдарды пайдалану. Бұған виртуалды сабақтар, бейнеконференциялар, онлайн пікірталас форумдары, интерактивті оқу материалдары және тесттер кіреді. Онлайн оқыту кез келген уақытта және кез келген жерден оқу материалдарына қол жеткізуді қамтамасыз ете отырып, әрбір тыңдаушының жеке қажеттіліктеріне оқу процесін икемді түрде бейімдеуге мүмкіндік береді, бұл оқуға белсенділік пен мотивацияны арттыруға ықпал етеді.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	15-БЕТ

Консерваторияда біліктілікті арттыру бағдарламасының оқу процесін ұйымдастырудың негізгі нысаны жеке сабақ болып табылады. Оқыту әдісін таңдау курс тыңдаушысының жеке ерекшеліктері мен қабілеттеріне, музыкалық даму деңгейіне және өмірлік психологиялық тәжірибеге байланысты. Біліктілікті арттыру курстарының жұмысында практикалық – жеке, топтық – теориялық, аралас формалар сияқты сабақтың әртүрлі формалары қолданылады. Бағдарлама шеңберінде оқыту стратегиясы әр түрлі деңгейдегі төрт-бес педагогтан тұратын шағын топтарда ұйымдастырылады.

Оқыту мен оқудың нысандары мен әдістерінің сипаты икемді, инновациялық және студентке бағытталған білім беру ортасын құруға ықпал етеді, онда студенттер оқу үдерісіне және шешім қабылдауға белсенді қатысады.

Тыңдаушыларға оқу материалын алдын ала зерделеу, білім беру бағдарламасының жекелеген блоктарын өз бетінше игеру немесе күндізгі оқудан өткен материалды бекіту үшін қосымша материал ұсынылады.

Курстар басталғаннан бастап тыңдаушылардан қоғамдастыққа тіркелу сұралады, яғни оқытушылар мен мұғалімдердің онлайн-қауымдастықтары құрылады, онда олар тәжірибе алмасады, сұрақтар қояды, материалдармен бөліседі және сабақтан тыс уақытта өзара әрекеттесуді қолдайды.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету курстың оқу-әдістемелік материалдарымен ұсынылады, олар мыналарды қамтиды:

- оқудан өту үшін оқу-білім беру бағдарламасы және сабақ күнтізбесі;
- бағдарламаның мазмұнымен және маңызды көздер тізімімен толықтырылған құрылымдық материалдардың жинағын немесе инфотекасын қамтамасыз ететін тыңдаушының кейсі;
- курстық оқу кезінде қолданатын тыңдаушының күнделігі;
- бағалау құжаты – курс тыңдаушыларының білімі мен дағдыларын бағалау көрсеткіші, тесттер, курсты аяқтағаннан кейін бақылау және қорытынды тексерулер жүргізуге арналған практикалық тапсырмалар мен кейстер;
- электрондық онлайн-құралдар – интерактивті база, қосымша материалдарды, оқу-білім беру құжатын меңгеру жөніндегі тапсырмаларды, тестілерді, форумдарды, талқылауға арналған конференцияларды және тыңдаушылардың оқуы мен өзіндік жұмысына арналған басқа да құралдарды қамтамасыз ететін толықтырулар мен веб-сайттар.

Зерттелетін модульдердің негізгі мазмұны және өзін-өзі бағалау критерийлерін көрсететін нәтижелер 5-кестеде келтірілген.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	16-БЕТ

Модуль	Оқу материалын меңгеру жөніндегі тапсырманы қамтитын негізгі мазмұн	Өзін-өзі бағалау критерийлерін көрсететін қорытындылар
1 модуль. Дәстүрлі әннің теориялық негіздері	1.1 Дәстүрлі әндердің шығу тарихы мен таралу аймақтары.	Дәстүрлі әндердің шығу тарихы мен қалыптасуы тұрғысынан қазақтың музыкалық мәдениетін, аймақтық зерттелуін, дәстүрін және халық композиторларының шығармашылығын зерттеп, өнердің тарихи негіздерін түсіну.
	1.2 Дауыс мүмкіншілігіне қарай репертуар таңдау.	Білім алушының мүмкіндіктерін ескере отырып, репертуарды таңдау. Музыкалық материалды тыңдау және танысу. Әуендерді жаттау, домбырада дыбыстарды шығару.
	1.3 Халық әні, халық композиторлары мен Қазақстан композиторларының дәстүрлі әндерін домбыраға лайықтап орындау ерекшеліктері	Халық әндерін дәстүрлі нақышта орындайтын мектептердің ерекшеліктерін түсіну.
2 модуль. Орындаушылық шеберліктің негіздері	2.1 Домбыраны дұрыс ұстау және домбырадағы қолдың дұрыс қойылу техникасы. Дауыстағы дыбыстың сапасын жақсарту, дауыс қоюмен жұмыс, ән айту кезіндегі демді дұрыс пайдалану.	Аспап және оның құрылымымен таныстыру. Аспаптың негізгі бөліктері: шанағы (корпус)-тиегі, резонатор, мойыны, бағыттау түймелері; құлағы – күйге келтіру тетігі. Аспапты 1 октавада ре соль-ге

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	17-БЕТ

		келтіру. Домбырада ойнау тәсілдері: қолдың барлық саусақтарымен ішекті қағып ойнау және ішектерді шертіп ойнау.
	2.2. Бастапқыда жеңіл орындалатын халық әндерін орындау: дыбыстардың тазалығын және дикция, артикуляцияны қадағалау.	Есту дағдылары, артикуляция, эмоциялық мәнерлі дағдылары, әншілік дауыстың негізгі қасиеттері (сыңғырлаушылығы, қалықтаушылығы, тембрінің қалыптылығы) қалыптастыру.
	2.3 Түрлі техникалық әдістерді қолдану (жоғарғы және төменгі дыбыстар).	Дауыс аппаратын дайындау. Әншілік дауыстың (диапазон) дыбыстық көлемі, дауыс бояуы (тембр, тесситура) бойынша жұмыс жасау.
3 модуль. Қазақ халық әндері мен халық композиторларының репертуары	3.1 Қазақтың халық әндері мен халық композиторларының әндерін домбыраға лайықтау.	Балалар әндері. Халық әндері және заманауи Қазақстан композиторларының әндерін домбыраға лайық етіп таңдау.
	3.2 Домбыраға арналған халық әндерімен терме-толғаулары орындау.	Ән орындалатын ән немесе жыр, терме-толғаулардың сөзіне ерекше мән беру.
	3.3 Әр мектептің өзіне тән домбыра қағыстары мен ән айту мәнерін меңгеру.	Әр мектептің өзіне тән ерекшеліктерін айқындап, домбырада ойнаудың түрлі әдіс-тәсілдерін меңгеруге

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	18-БЕТ

		арналған жаттығуларды қолдану.
4 модуль. Орындаушылық шеберлікті жетілдіру	4.1 Күрделі шығармаларды орындау техникасы: артикуляция, дикция, деммен жұмыс жасау.	Есту дағдылары, артикуляция, эмоциялық мәнерлі дағдылары, әншілік дауыстың негізгі қасиеттері (сыңғырлаушылығы, қалықтаушылығы, тембрінің қалыптылығы) қалыптастыру.
	4.2 Халық композиторлары мен халық әндерінен концерттік бағдарламалар дайындау.	Әндегі импровизациялық әдістерді зерттеп, олардың музыкалық құрылым мен орындаушының даралылығына қалай әсер ететінін талдау
	4.3 Заманауи бағытқа қарай дәстүрлі халық әндерін ансамбльмен орындау.	Ансамблмен орындау ерекшеліктерін салыстырып, ән өнерінде топтық жұмыстарды ұйымдастырудың тиімді тәсілдерін талдау
	4.4 Орындаушылық шеберлікті бағалау критерийлері.	Дәстүрлі ән байқауын ұйымдастыру және өткізу барысында көрермендерді белсенді тарту және фестивальдің мәдени маңыздылығын арттыру жолдарын ұсыну

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	19-БЕТ

5 модуль. Педагогикалық әдістемелер және оқыту практикасы	5.1 Дәстүрлі әнді оқыту әдістемесі: сабақ жоспарын құру, оқыту әдістерін таңдау.	Дәстүрлі ән мен күй тартыс өнерін зерттеу үшін қолданылатын ғылыми әдістер мен тәсілдерді талдап, олардың зерттеу нәтижелеріне әсерін сипаттау
	5.2 Оқушылардың деңгейін бағалау және жеке оқу жоспарларын жасау.	Дәстүрлі ән өнерін мәдениетаралық байланыстар мен музыкалық дәстүрлерге ықпалын талдау
	5.3 Педагогикалық шеберлік: жеке және топтық сабақтар өткізу әдістері.	Заманауи жастар арасында дәстүрлі ән өнерін насихаттау стратегияларын ұсыну арқылы оның болашағы мен дамуын қамтамасыз етудің жолдарын талдау
	5.4 Дәстүрлі әндерді үйрету процесіндегі проблемалар және оларды шешу жолдары.	Дәстүрлі ән өнерін әрі қарай дамыту үшін болашақта жүзеге асырылуы мүмкін стратегиялар мен бағыттарды ұсынып, олардың әсерін бағалау
	Жобаны қорғау	Дәстүрлі өнерін зерттеу және насихаттау бойынша жобаны қорғап, онда күтілетін нәтижелерін дәлелді негіздеу

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Тыңдаушыларды бағалау сабақты өткізу барысында (ағымдағы бағалау) және курстың соңында (қорытынды бағалау) жүргізіледі және келесі әдістер негізінде

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	20-БЕТ

жүзеге асырылады:

- формативті бағалау (БА курстарына қатысу, барлық модульдер бойынша практикалық және теориялық жұмыстарды бағалау);
- жиынтық бағалау (тестілеу, жалпы балл).

Курс модульдерін игеру қорытындысы бойынша тыңдаушылар қорытынды тестілеуден өтеді. Бағаланатын практикалық жұмыстар:

- белгілі бір күйшілік мектеп мысалында тартыс кезінде пайда болған 2-3 күйдің шығу тарихын айта отырып бейнежазбаға түсіру;
- таңдалған білім беру бағдарламасының тақырыбына эссе;
- авторлық курс тақырыбы бойынша әдістемелік баяндамалар немесе ашық сабақтар.

Тыңдаушылар өткен авторлық курс бойынша тапсырмаларды жеке дайындайды. Тапсырмаларды орындау барысында тыңдаушыға оқытушы тарапынан топтық немесе жеке түрінде консультациялық көмек көрсетіледі. Тапсырмалар кестеге сәйкес тапсырылады, жетілдіру жолдарын көрсете отырып, егжей-тегжейлі кері байланыс үшін мүмкіндік беріледі.

Қорытынды жұмысты бағалау үшін (таңдау бойынша) келесі критерийлер бөлінеді:

- 0 балл-орындалмаған;
- 50-74 балл - ішінара орындалған;
- 74-100 балл-толық орындалды.

Орындалған қорытынды жұмыс бойынша ең жоғары балл саны 100 балл, мұндағы:

- 1) «Өте жақсы»: 85-100 %;
- 2) «Жақсы»: 75-84 %;
- 3) «Қанағаттанарлық»: 50-74 %.

Қорытынды баға сабаққа қатысудың барлық баллдарын, сабақ барысында көрсетілген белсенділікті, практикалық тапсырмалардың нәтижелерін, қорытынды жұмысты қорғауды қорытындылау негізінде қалыптастырылады. Оқу жетістіктерін бағалау критерийлерінің үлестік арақатынасы сабаққа қатысу үшін 10%, белсенділік үшін 40% және қорытынды жұмыс үшін 50% құрайды.

Қорытынды тестілеуге біліктілікті арттыру курсының кестесі бойынша барлық сабақтардың кемінде 80%-ына қатысқан және қорытынды тестілеуден өткен студенттер жіберіледі.

Тыңдаушылардың белсенділігін және олардың практикалық жұмысын бағалау күн сайын жүргізіледі. Әр позиция бойынша ең жоғары баға-20 балл. Осылайша, формативті бағалау ұпайы 40 құрайды.

Жиынтық бағалау баллы тестілеу қорытындыларын ескере отырып айқындалады.

Қорытынды орташа 50 және одан жоғары балл алған тыңдаушыға сертификат беріледі.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	21-БЕТ

9. Курстан кейінгі қолдау

Педагог қызметін курстан кейінгі қолдау-бұл курстан кейінгі қызметіне мониторинг жүргізу және курстан кейінгі кезеңде консультациялық және әдістемелік көмек көрсету арқылы біліктілікті арттыру курстары шеңберінде алынған кәсіби құзыреттіліктерді жетілдіруді дамытуды жүзеге асыратын іс-шаралар механизмін біріктіретін нақты құрылған алгоритм. Бұл алгоритмнің нәтижесі-мұғалімнің біліктілік дағдыларын түсіну, теорияны практикада қолдану, жеке өсуді жетілдіру, кәсіби жетістіктер.

Педагогты курстан кейінгі қолдаудың **мақсаты** – курстан кейінгі кезеңде мұғалімнің кәсіби қызметін тиімді жақсартуды жүзеге асыру, жүзеге асыруда әдістемелік көмек көрсету.

Курстан кейінгі қолдау **міндеттері**:

1. біліктілікті арттырудың курстық және курстан кейінгі кезеңінің ұзақтығын қолдау;

2. мұғалімге теориялық білімді практикада қолдануға көмектесу;

3. әрі қарай кәсіби өсу үшін жеке білім беру траекторияларын жоспарлау;

Педагог қызметін курстан кейінгі қолдауды жүзеге асыру **нысандары**:

1. тыңдаушыларға олардың педагогикалық және диагностикалық қызметінде әдістемелік және сараптамалық көмек көрсету;

2. педагогикалық және зерттеу қызметінің қорытынды жұмыстарын іске асыру мен дайындауда сараптамалық көмек көрсету;

3. тәжірибе алмасу бойынша іс-шараларды (семинарлар, дөңгелек үстелдер, ашық сабақтар, конференциялар және басқа да білім беру іс-шаралары) ұйымдастыруға көмектесу.

Курстан кейінгі қолдау бірнеше кезеңдерде жүзеге асырылады:

Бірінші кезең. Тәлімгермен бірге курс тыңдаушылары курстан кейінгі кезеңде педагогты дамыту үшін қажетті құзыреттіліктерді анықтайды және күтілетін нәтижелерді анықтайды.

Екінші кезең. Курс тыңдаушылары курстан кейінгі практикада өздерінің кәсіби құзыреттіліктерін дамытудың жеке траекториясының жоспарын қалыптастырады. Курс тәлімгері бар қиындықтар бойынша тыңдаушылардың өтінімі бойынша жеке консультациялар ұйымдастыруды көздейді.

Үшінші кезең. Тыңдаушы жеке жоспарда айқындалған іс-шараларды жүзеге асырады. Тәлімгер курстан кейінгі кезеңде жеке кеңес беруді ұйымдастыру, жоспарланған іс-шараларды ұйымдастыруға және орындауға көмектесу, мұғалімнің жеке жоспарын орындау нәтижелерін анықтау және сындарлы кері байланысты жүзеге асыру арқылы мұғалімді қолдайды.

Төртінші кезең. Курстан кейінгі қолдау қорытындысы бойынша тыңдаушы мақалалар әзірлейді және жариялайды, БА курсының мәселелері бойынша әдістемелік баяндамалар және басқа да жұмыстар жасайды. Бұл материалдар

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	22-БЕТ

орындаушылық өнер саласындағы кәсіби құзыреттілік деңгейін арттыруға бағытталған тәжірибе мен практикалық ұсыныстармен алмасуға қызмет етеді. Бұл тәсіл білім мен дағдыларды тереңдетуге, сондай-ақ осы салада үздіксіз дамуға ұмтылатын мамандар қауымдастығын құруға ықпал етеді.

Курстан өткен және алған білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын практикада табысты қолданатын педагогтар тәжірибе алмасу жөніндегі іс-шараларға қатысуға тартылады, онда олардың жетістіктері мен кәсіби тәжірибесі көпшілік алдында танылады.

Тыңдаушыларды курстан кейінгі қолдауды іске асырудың ұсынылатын нысандары 6-кестеде көрсетілген.

6 кесте

№	Атауы	Аяқталу формасы
1	Біліктілікті арттыру курстарына жоспарланған сабақты өткізу	Ашық сабақ-сабақ
2	Құрманғазы атындағы ҚҰК кафедра профессорларының, сондай-ақ шақырылған музыканттардың түрлі мамандықтары бойынша шеберлік сыныптарын өткізу	Шеберлік сыныптар
3	Білім беру ұйымдарында/қалада/облыста тәжірибе алмасу мақсатында конференциялар мен семинарлар өткізу	Іс-шараның жоспары және хаттамасы Іс-шарада қабылданған ұсыныстар
4	Дәстүрлі өнер саласындағы негізгі бағыттарды насихаттау мақсатында тәжірибе алмасу.	Бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдар
5	«Домбырамен дәстүрлі ән салу өнері» тақырыбында эссе жазу	Эссе
6	Білім алған педагогтардың практикасына күй тартыс өнерінің негізгі элементтерінің енгізу қорытындысы бойынша дөңгелек үстел өткізу (оқудан кейін 1 күнтізбелік жылдан кейін)	Іс-шара жоспары және есеп беру

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	23-БЕТ

7	Авторлық курс тақырыбы бойынша әдістемелік баяндама жазу	Есеп, хабарлама
8	Дәстүрлі ән өнерінің тәжірибеде жүзеге асырылған негізгі бағыттарының қорытындысы бойынша дөңгелек үстел өткізу (оқытудан кейін 1 күнтізбелік жыл)	Дөңгелек үстелдің жоспары мен хаттамасы

Курстан кейінгі мониторинг

Педагогтердің курстан кейінгі қызметін бақылау, диагностикалау және бағалау курстан кейінгі мониторинг арқылы жүзеге асырылады.

Курстан кейінгі мониторингтің **мақсаты** – тыңдаушылардың кәсіби қызметінің нақты жағдайын Құрманғазы атындағы ҚҰК біліктілікті арттыру бөлімінің курстар бағдарламасының күтілетін қорытындыларымен салыстыру, оның ішінде офлайн оқыту форматын қоса алғанда, курстан кейінгі сүйемелдеу диагностикасының және тиімділік мониторингінің нәтижелері бойынша білім беру бағдарламаларын жаңғырту туралы шешімді бекіту.

Курстан кейінгі мониторингтің **міндеттері**:

1. Құрманғазы атындағы ҚҰК білім беру бағдарламалары бойынша курстардан өткен тыңдаушылардың курстан кейінгі қызметі туралы негізделген және нақты ақпаратты қамтамасыз ету;
2. Ақпаратты жинау, жүйелеу және диагностикалау әдістерін құру және іске асыру;
3. Құрманғазы атындағы ҚҰК курстарының білім беру бағдарламаларын жетілдіру және түзету.

Курстан кейінгі мониторинг пәні білікті педагогтың кәсіби қызметі болып табылады.

Курстан кейінгі мониторингті жүзеге асыру келесі әрекеттерді іске асыруды көздейді:

1. мәліметтер жинау үшін сауалнамалар жасау;
2. оқытушылардың сауалнамасын ұйымдастыру;
3. курстан кейінгі қолдау үшін қолданылатын мәліметтерді жинау;
4. мәліметтерді өңдеу және сақтау;
5. есепті жүзеге асыру.

Курстан кейінгі мониторинг нысандары: сауалнама, ақпаратты сұрыптау, деректерді статистикалық өңдеу, ақпаратты зерттеу және диагностикалау.

Курстан кейінгі мониторинг заманауи инновациялық технологияларды белсенді енгізуді көздейді.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	24-БЕТ

Курстан кейінгі мониторинг үшін қолданылатын деректерді, ақпаратты жинау және өңдеу курстар басталғанға дейін құрылған Whats ' App топтары арқылы Құрманғазы атындағы ҚҰК-да курстарды аяқтаған оқытушылармен байланыс арқылы жүзеге асырылады.

Біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламаларына түзетулер енгізу курстан кейінгі мониторингтің негізгі мақсаты болып табылады.

Құрманғазы атындағы ҚҰК біліктілікті арттыру бөлімі курстардың оқытушылардың профессорлық құзыреттілігіне әсері туралы сауалнама жүргізеді.

Педагогтің жеке жоспарын және курстан кейінгі қолдау есебін (ККҚ) жасау бойынша ұсынымдар

Курс тақырыбы:_____

Курсты өткен күндер:_____

Курс оқытушысының аты-жөні:_____

Тыңдаушының аты-жөні:_____

ККҚ-дың жеке жоспарын жасау кезінде өткізілетін күнін көрсете отырып, курстардан өткеннен кейін бір жыл ішінде өткізу жоспарланатын іс-шаралар көрсетіледі.

Жоспарланған іс-шаралардың болжамды мазмұны: ашық сабақ (тақырыпты көрсете отырып), шеберлік сынып, дөңгелек үстел, біліктілікті арттыру курсының тақырыбы бойынша семинар өткізу, БА курсының тақырыбы бойынша вебинар өткізу, біліктілікті арттыру курстарының мәселелері бойынша әдістемелік баяндама жазу, концерттер, тәжірибе алмасу, өз музыкалық шығармаларын жасау, рефлексивті есеп және т. б.

Курстан кейінгі қызмет бойынша есеп нысаны

Курс тақырыбы:_____

Курсты өткен күндер:_____

Курс оқытушысының аты-жөні:_____

Тыңдаушының аты-жөні:_____

№	Іс-шара	Өткізу уқыты	Қысқаша мазмұны	Растайтын ақпарат (фото, сілтеме және т.б.)
1				

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	25-БЕТ

2				
3				
4				
5				

Қолы _____

Почта: conservatory.pk@mail.ru

**«Домбырамен дәстүрлі ән салу өнері»
бағдарламасы бойынша тыңдаушының
ҚОРЫТЫНДЫ БАҒАЛАУ ПАРАҒЫ**

Топ жетекшісі: _____

Оқу уақыты: _____

Тыңдаушының аты-жөні	Формативті бағалау							Қорытынды жоба	Қорытынды орташа балл	Сертификаттау бойынша нұсқаулықтар
	Сабаққа қатысу	Модуль 1 (5 сағат)	Модуль 2 (6 сағат)	Модуль 3 (8 сағат)	Модуль 4 (3 сағат)	Модуль 5 (6 сағат)				
	10 балл	7 б.	9 б.	9 б.	11 б.	5 б.	50 балл	100 балл	Ұсынылады/ұсынылмайды	
		40 балл								
1										
2										

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	26-БЕТ

3								
4								
5								

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі:

1. Байсейітов Қ. Құштар көңіл. – Алматы: Жазушы, 1977. – 224
2. Құрманғалиев Т. Тәңіртау әуендері: ноталық-музыкалық жинақ / Ән, терме-толғауларды нотаға түсірген Құрманғалиев Тілеулес. – Алматы, 2019. – 88 б.
3. Асафьев Б. Три статьи о казахской музыке. //Музыкальная культура Казахстана. – Алма-Ата, 1955, Казгосиздат, с. 5-10.
4. Ахметова М., Ерзакович Б.Г., Жубанова А. Советтік қазақ музыкасы. – Алматы: Ғылым. 1975, 318 с.
5. Ахметова М.М. Ән өнері және уақыт. – Алматы: Өнер, 1993, 110 с.
6. Кравченко А. Секреты бельканто, Симферополь, 1993,
7. Радулова Н. Руководство по постановке певческого и разговорного голоса, Липецк, 1996
8. Васильева М. Анализ работы голосового аппарата певца, СПб, 1997
9. Козмина В. Методическое пособие. К вопросу о выравнивании регистров певческого голоса. Нижний Новгород, 1998
10. Жұбанов А.Қ. Ән-күй сапары. – Алматы: Ғылым, 1976. – 478 б
11. Тлеухан Б. Қазақтың кәсіби вокалды өнерінің кейбір ерекшеліктері //
12. Курмангазы и традиционная музыка на рубеже тысячелетий: Мат. междунар. конф., посв. 175-летию Курмангазы / Сост. А.И. Мухамбетова. – Алматы: Дайк-Пресс, 1998. – Б. 136-143

Қосымша:

1. Нұғман Ә. Қазақтың әншілік дәстүрі/Әмина Нұғман. – Алматы: «Арыс» баспасы, 2009. – 240 б.
2. (Тарақты Ақселеу. Күй және күйші// Күй шежіре. – А.,1992.)
3. Елеманова С. Казахское традиционное песенное искусство. – Алматы, 2000. – 183 с.
4. Амирова Д. Аркинская песенная традиция: жанрово-стилевая система // Традиционная музыка Азии: проблемы и материалы. – Алматы: Дайк-Пресс, 1996. – С. 97-105.
5. Тұрмағанбетова Б. Ж. Қазақстанның батыс аймағының ән мәдениеті. Монография / Б.Ж.Тұрмағанбетова. – Алматы: «Тау-Самал», 2009. – 320 б.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	27-БЕТ

6. Затаевич А. 1000 песен казахского народа (под редакцией И.Кожабекова). – Алматы: Дайк-Пресс, 2004. – 496 с.
7. Қазақтың 500 ән-күйі
8. Жұбанов А.Қ. Замана бұлбұлдары: Өнд. толық.2-бас. – Алматы: Дайк-Пресс, 2001. – 440 б.
9. Жұбанов А.Қ. Ән-күй сапары. – А., Ғылым, 1976.
10. Байгаскина А. Ритмика казахской традиционной песни (учебное пособие). – Алматы, 1991. – 200 с.
11. Каракулов Б. Локальные особенности ладовой организации казахского песенного мелоса. Автореф. дис... канд. искусствоведения. – Алматы, 1973. – 21 с.
12. Сабирова А.С. Абай и Шакарим: философия музыки и песенный стиль. Вопросы изучения казахской традиционной песни: Монография. – Алматы, 2014. 456 с.
13. Қазақтың 200 әні» / Құрастырған Т.Бекхожина. – А., 1972. - 229 б.
14. Жүзбасов К. «Песенный фольклор казахов Горного Алтая»¹. – Алматы: Изд-во «Өнер», 2007. – 168 с.
15. Темирбекова К. «Песенное творчество казахов Семиречья»¹: Автореф. дис... кандидата искусствоведения. – М., 1966. – 24с.
16. Төлеутай Е. «Баянауылдың дәстүрлі әншілері»¹. – Алматы: Қазақпарат, 2006. – 120 б.
17. «Қазақ халқының ғашықтық әндер антологиясы»¹ / Құрастырған Б.Ерзакович. Алматы: Ғылым, 1994. – 278 б.
18. «Біржан сал Ләйлім шырақ»¹. Әндер / / Құрастырған Б.Ерзакович., З. Қоспақов. – Алматы: Өнер, 1983. – 168 б.
19. «Ақан сері Маңмаңгер»¹ / Құрастырған Қ.Жүзбасов. – Алматы: Өнер, 1988. – 120 б.
20. «Ыбырай Сандыбайұлы. Әндер»¹. / Құраст. Б.Ерзакович. – Алматы: Мектеп, 1969. – 78 б.
21. «Үкілі Ыбырай Гәкку. Әндер»¹ / Құрастырған Қ.Жүзбасов., З.Қоспақов. – Алматы: Өнер, 1995. – 128 б.
22. «Найманбайұлы Ә. Инжу-маржан»¹: Әндер/Құраст. Қ.Жүзбасов. – Алматы: Өнер, 1992.
23. Тұрсынов Е. Қазақ ауыз әдебиетін жасаушылардың байырғы өкілдері. Алматы: «Ғылым», 1976.
24. Марғұлан Ә. Қазақтың сал серілік дәстүрі
25. Аманов Б.Ж., Мұхамбетова Ә.И. Дәстүрлі қазақ музыкасы және XX ғасыр. Астана: Мастер По, 2013. – 332 б.
26. Әбуғазы М., Әбуғазы Т. Ағажай-Алтай
27. Жүзбасов К. «Музыкальный фольклор Горного Алтая»
28. Нұғманова Ә. «Шыңжаң қазақтарының әні», 1957 жыл

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	28-БЕТ

29. Ахмерұлы Қ. «Моңғолия қазақтарының халық әндері», 1983 ж.
30. Абдоллаұлы Қ. «Қазақ халық әндері». Төрт томдық жинақ. 2008 ж
31. Кенешұлы Д. Алтай-Тарбағатай өңірінің халық әндері. Екі томдық жинақ. 2008 ж.
32. Искусство народного пения : практическое руководство и методика обучения искусству народного пения / Н.Мешко. – Архангельск: 2007. – 128 с.
33. Қоспақов З. Қазақтың әншілік өнері. – Алматы: Өнер, 1999. – 189 б.
34. Кәрменов Ж. Әніңнің қазақ жетпес бұрмасына. Мақалалары мен сыр-сұхбаттары. Астана: «Фолиант», 2002. – 232 б.
35. Қожахметова А.Ш. «Әншілік дауыс тәрбиесі»: Әдістемелік оқу құралы. – Алматы, 2007. – 92 б.
36. Байқуатұлы Қ. Машықтану: Оқу құралы. – Алматы, 2002. – 123 б.
37. Әбікейұлы Қ. Өнермен өрілген өмір. – Алматы, «Курсив», 2012. – 192 б.
38. Забиров Т. Формирование национальной вокальной школы: поиск новой парадигмы. – Алматы: ИД «Жибек жолы», 2011. – 284 с.
39. Сыр сандық. Қазақ халық әндерінің антологиясы / (Құраст.: Қ.Ә.Байбосынов, А.Ж. Нығызбаев, Қ.Х.Айтбаев.) – Астана 2016. – 616 б.
40. Темірбаев Р. Қазығұрт әуендері. – Алматы: Өнер, 1991.
41. Оңтүстік 100 әні. Әндер жинағы. / - Алматы: «Қазығұрт» баспасы, 2014. – 120 б.
42. Ұлы даланың көне сарындары: Антология. Үш томдық. – Т.1: Музыкалық фольклор. Дәстүрлі ән өнері / Жауапты редактор Қазтуғанова А.Ж. – Алматы: «Brand Book», 2019. – 752 бет.
43. Стамғазиев Р. Назқоңыр. Хрестоматия 2016
- 44.

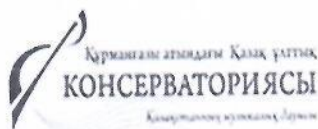
Электронно-программные средства:

1. <https://mp3heart.cc/mp3/> Халық әндерін жүктеу сайты.
2. <https://hub.hitplayer.ru/> Орындаушылардың репертуары жүктелген.
3. <https://bilim-all.kz/> әндердің мәтінін іздеуге арналған сайт.
4. <https://lmusic.kz/> халық композиторларының әндері жүктелген сайт.

БА БАҒДАРЛАМАСЫ	ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС
ҚҰРМАНҒАЗЫ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ КОНСЕРВАТОРИЯСЫ	29-БЕТ

Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат министрлігі

"Құрманғазы атындағы Қазақ
ұлттық консерваториясы" РММ

РГУ «Казахская национальная
консерватория имени Курмангазы»

Министерство культуры и
информации Республики Казахстан

05 желтоқсан 2024 ж.

күні

Алматы қ.

№ П-16-15

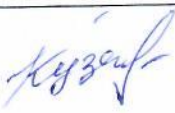
г. Алматы

Бекітемін
Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат министрлігі
«Құрманғазы атындағы Қазақ
ұлттық консерваториясы» РММ
Оқу және оқу-әдістемелік жұмыстар
жөніндегі проректор

05 - Г. Әбдірахман
«05» желтоқсан 2024 ж.

«Домбырамен дәстүрлі ән салу өнері»
мұғалімдердің біліктілігін арттыру курсының
БАҒДАРЛАМАСЫ

Құрастырушылар:			
«Халық әні» кафедрасы		Доктор PhD, доцент А.Ұ.Күзеубай	<u>05.12.2024 ж.</u>
Келісілді:			
Кафедра меңгерушісі		Аға оқытушы В.Қ. Қаржаубаева	<u>05.12.2024 ж.</u>
БЖЖҚББ		А.Н. Баймуканова	<u>05.12.2024 ж.</u>
Қызметі	Қолы	ТАӘ	Күні